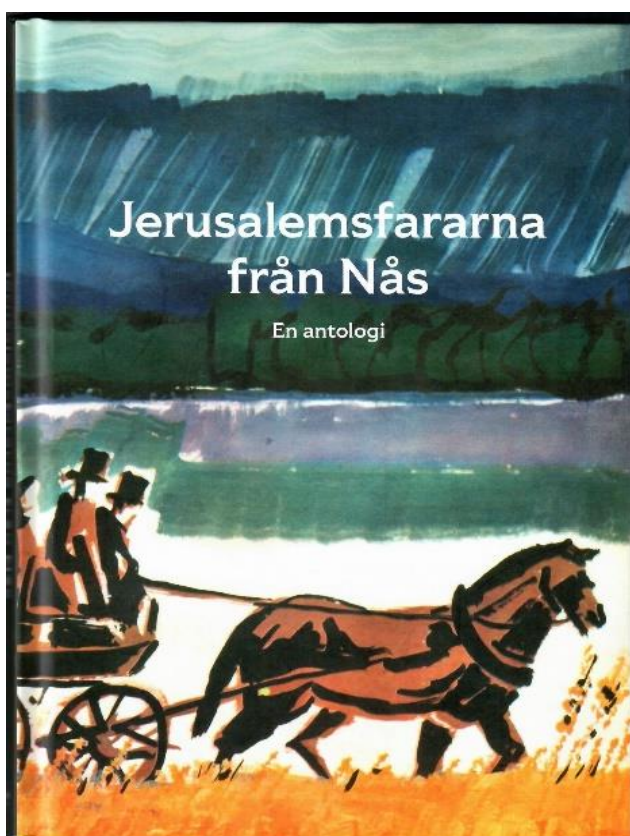

Jerusalemsfararna från Nås – seminarium 2024

Föreläsningsdokumentation

Inledning

Ingmarsspelsseminariet 2024 hölls i Medborgarhuset i Nås måndagen den 1 juli. Det var ett halvdagsseminarium.

I samband med seminariet var det lansering av den senaste boken om jerusalemsfararna – *Jerusalemsfararna från Nås – en antologi*. Den innehåller artiklar från spelens programblad. Boken visar den bredd och det djup artiklarna har kunskapsmässigt. Seminariets föreläsningar anknöt till artiklar i boken.

Detta är den skriftliga dokumentationen från seminariet. På Ingmarsspelens webbplats – www.ingmarsspele.se – finns också föreläsningarna att lyssna på. Det talade ordet gäller. På webbplatsen finns också den skriftliga dokumentationen.

Inledning, boklansering

13.00-13.30 Björn Johansson

Margaretha Jonth hjälper till att samla deltagarna i föreläsningssalen genom att kuja.

Ordföranden i Ingmarsspelens styrelse, Curt Tysk hälsar deltagarna välkomna.

Björn Johansson, redaktör för boken och dagens moderator, inleder seminariet med en redogörelse för bokens tillkomst och innehåll.

Nås hembygdsförening och föreningen Ingmarsspeleken har de senaste 15 åren givit ut ett antal böcker med anknytning till utvandringen till Jerusalem. Det började i och för sig redan 1996 med *Bron mellan Nås och Jerusalem*. Sedan dröjde det till 2009 när två småskrifter togs fram i anslutning till utställningen som visades i Älmhult, Nås och Jerusalem. Skrifterna heter *Selma Lagerlöf* och *Att följa sin tro*. Därefter har det publicerats en rad böcker som alla finns att köpa. 2024 har dessutom *Josefs kusiner* kommit i nytryck eftersom den varit slutsåld.

Arbetet med forskning och tillgängliggörande om jerusalemsutvandringen pågår kontinuerligt och har på sätt och vis intensifierats under senare år. Det beror inte minst på det samarbete som etablerats med parter både i Sverige och utomlands. De utländska kontakterna sker främst med arkivet vid American Colony hotel i Jerusalem och med kongressbiblioteket i Washington (Library of Congress)

Dessa samarbeten har inneburit att ny kunskap har producerats. Det har avsatt spår i ovan nämnda bokproduktion men Ingmarsspelens programblad har varit och är ett utmärkt sätt att sprida kunskap. Varje år finns alltid något aktuellt ämne att ta upp – aktuellt för 100 år sedan! Dock är det få som har alla programblad sparade och det är nog få personer som varje år besöker spelen och då köper ett programblad.

Artiklarna i programbladen är som sagt ett bevis på att ny kunskap tillförs. Vi har tills nyligen fört vidare historien om hur OH Larsson dog. I ett nyupptäckt

brev ger hustrun ett helt annan bild som vi bedömer mer sannolik. Han dog inte ensam i sitt plåtskjul med ett pekfinger på ett bibelcitат. Istället fick han troligen en stroke på väg till frukosten en morgon, låg sjuk i tre dagar och dog sedan.

All denna nya och gamla kunskap är således i praktiken inte tillgänglig. Varför då inte samla kunskapen i en bok som gör den lätt tillgänglig!

Årets nya bok består således till största delen av artiklar som publicerats i Ingmarsspelens programblad. Det är glädjande att samtliga levande artikelförfattare välvilligt har givit tillstånd att använda dem igen. Flera av dem finns med på seminariet idag, som åhörare eller talare. Inte minst Skans Vicky Airey som varit den flitigaste artikelförfattaren. Tack till alla!

Bokens omslag visar en tavla av Sören Dahl, en dansk konstnär som bodde i Nås under några år. I år är det dessutom en mindre utställning på Storänget med några av hans tavlor.

För den grafiska formgivningen svarar Emil Naula som också gör programbladet numera. Hans far Jorma Naula gjorde det i många år före honom vilket gjort det enklare att producera boken.

Kapitlen är tematiskt indelade, inte kronologiskt. Vi bedömde att det är det mest ändamålsenliga för att få ett sammanhang och en sammanhållen bild av de olika temana.

Arbetet pågick under 2023 och vi var tre st. som jobbade med innehållet: Skans Vicky, undertecknad och Curt Tysk.

Boken har tillkommit tack vare våra finansiärer: tack till

- Märta och Magnus Vahlquists stiftelse
- Barbro Osher Pro Suecia Foundation
- Kungliga Patriotiska Sällskapet
- Gunnar Tysks Minnesfond.

Vi vill också rikta ett särskilt tack till Nils Eliasson som hjälpt oss med kontakter till finansiärer. Ett tack slutligen till Dalälvarnas UtvecklingsOmråde (DUO) som givit bidrag till seminariedagen.

Dagens seminarium kommer att spegla innehållet i boken på så sätt att några av artiklarna får en djupare belysning.

Första kapitlet innehåller fyra artiklar som beskriver upphovet till utvandringen och därmed också Ingmarspelen. Jag tänkte vi skulle uppehålla oss vid Ingmarsspelen och dess första år.

AVSNITTET INGMARSSPELEN

Ingmarspelen hade premiär 1959. Den utlösande faktorn att spelen kom till var Hol Katarinas besök i Nås 1958. Kontakt togs med Rune Lindström om att författa ett spel om händelsen.

Premiäråret fanns fyra artiklar i programbladet som sedan återkom under många år. Dessa finns självklart med i boken. 1996 påbörjades traditionen med nyskrivna artiklar varje år.

Två som var inblandade i spelen redan premiäråret var Margareta Jonth och Karl-Erik Eriksson.

Margareta berättar om repetitionerna inför spelen och premiärdagens stora oväder precis innan premiärföreställningen skulle börja.

Karl-Erik berättar att han befann sig i södra Tyskland vid tiden för premiären. Där lyckades han få tag på Svenska Dagbladet som hade en beundrande recension av premiärkvällen införd.

Karl-Erik avslutar med att berätta om Ingmarspelstipendiet som inrättades för att uppmuntra till insatser med anknytning till utvandring. Särskilt minns han när Vilhelm Moberg fick stipendiet 1972. Han hämtades från Väddö med bil och höll sedan en lysande föreläsning, trots att han tappade alla manusblad på väg fram.

Ni som ser spelen ikväll kommer att få se en föreställning som till största delen är lik den från premiäråret. Liksom kunskapen om Nåsutvandringen förändras, förändras också föreställningen. Var tid måste berätta historien på sitt sätt.